

Látogatás a MÁV archívumban

Az MTSZSZ folytatta szakmai programsorozatát, amelynek keretében a MÁV Archívumában folyó szakmai munkát és az ott őrzött vasutas múltat bemutató értékeket ismerhettük meg.

Az Archívum története az 1960-as évek elejére nyúlik vissza, ekkor a Művelődési Minisztérium Levéltári Osztálya vasúti szaklevéltár alapítására adott elvi engedélyt a MÁV-nak. A 90-es évek második felére 70 ezer iratfolyóméternyi dokumentum halmozódott fel, s ennek 20 %-a a nem selejtehető kategóriába tartozott, viszont a tárolásuk nem volt megoldva. A vasúttársaság elemei érdeklődtek egy archívum létesítése. A jelenlegi épület építése 2001-ben kezdődött, a műszaki átadás 2004. december 15-én fejeződött be. A budapesti Nyugati pályaudvaron található épület 3000 m² alapterületű. A raktárak mellett ügyfélszolgálati helység, iratfeldolgozó rész és irodák is találhatóak.

Az Archívumba a 10 évnél régebbi, nem selejtehető, illetve történet értékű ügyiratok, valamint több addig önálló tervtár került, de a felszámolt, végelszámolt vagy eladott MÁV leányvállalatok irat- és tervanyagát is igyekszik összegyűjteni.

A nagyobb szervezeti egységek (személyügy, gépészet) dokumentumai mellett, tervtárak (MÁVTI) átvétele is megtörtént, valamint jelentős gyűjtemények is fellelhetőek. Helyszínrajzok, jegyminták, illetve 1894-től valamennyi menetrend rendelkezésre áll.

Az Archívum történetének és működésének megismerése után a raktárakat is megtekintettük, ahol fotó, valamint videó gyűjtemény is megtalálható. A kb. 200.000 fotó között szerepelnek személyekről, eseményekről és építményekről készült fényképek is.

Az ezer darabos videokazetta gyűjtemény digitalizálása jelenleg folyamatban, számos oktatófilm kerül így archiválásra.

Az Archívumot a MÁV-csoport dolgozói mellett tervező vállalatok (NIF), diplomamunka írók, történészek használják leggyakrabban, de a családfakutatók is gyakori vendégek az épületben, valamint hivatalos adatszolgáltatást is végeznek (pl. bírósági megkeresések, hadiárvák) A vasútbarátok és történelem iránt érdeklődők, családfakutatók órákat, sőt napokat is eltölthetnek ezen ritka értékek között.

A program harmadik részében érdekes és ritka dokumentumokba tekinthettünk be:

- a legrégebbi őrzött dokumentumot, amely 1845-ből való, Sopron város vasútállomásának kisajátítási helyszínrajza
- 1852-ből Pozsony állomás kisajátítási tervrajza
- 411-119 mozdonynak a mozdonykönyve
- 1882-ben megnyitott Központi Telekkönyv
- szolgálati táblázatok a 1931-32-ben nyugdíjba vonulókról
- Rangsorkönyv (Magyar Államvasutak Tisztviselőinek rangsora 1913)

A MÁV Archívum munkavállalóinak nagy része tagja szakszervezetünknek, így külön érdekesség volt, hogy a szakmai programon résztvevők megismerhették az itt dolgozó tagtársak mindennapi munkáját.

Köszönjük dr. Opauszki István archívumvezető magas szakmai színvonalú ismertetőjét.

Novodonszki András (szöveg és fotó)